

VIII ГЕРЕТІВСЬКІ ЧИТАННЯ

**НАУКОВІ СТАТТІ, ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА
ІНШІ МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

27 вересня 2024 року

Тернопіль 2024

УДК 08:001+37+908(477)

В 76

В 76 Восьмі Геретівські читання: збірник наукових статей, тез доповідей та інших матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 вересня 2024 р. / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук, М. І. Чорна. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2024. 396 с.

У збірнику публікуються наукові статті, тези доповідей та інші матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «VIII Геретівські читання», що приурочена вшануванню пам'яті Ігоря Герети та воїнів, загиблих у неоголошеній війні московії проти України, проведеної 27 вересня 2024 р.

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол № 5 від 11 жовтня 2024 р.)*

УДК 08:001+37+908(477)

©Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2024

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

НАУКОВИЙ, МЕТОДИЧНИЙ, ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗБІРНИК

VІІІ ГЕРЕТІВСЬКІ ЧИТАННЯ

**НАУКОВІ СТАТТІ, ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА ІНШІ МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

27 вересня 2024 року

З М І С Т

НА ВІШАНУВАННЯ ВИДАТНИХ ПОСТАТЕЙ – БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

<i>Костюк С. В.</i> Часова просторовість поетичних мініатюр Ігоря Герети (збірка «Скибка неба»).....	с. 9
<i>Молчанова К. К., Дупаренко С. Є.</i> Значення спадщини Ігоря Герети для патріотичного виховання молоді.....	с. 14
<i>Пайонк М. В.</i> Він жив для України.....	с. 18
<i>Чорна М. І.</i> Епістолярна спадщина Ігоря Герети та Іванни Блажкевич.....	с. 22
<i>Петровський О. М.</i> Любомир Крупа – громадсько-політичний та культурний діяч.....	с. 30
<i>Алексієвець М. М., Алексієвець Л. М.</i> Любомир Крупа – особистість, історик, патріот.....	с. 34
<i>Дащенко Н. Л.</i> Науковий доробок Любомира Крупи.....	с. 39
<i>Зуляк І. С.</i> Любомир Крупа – особистість, науковець, патріот.....	с. 42
<i>Кліш А. Б.</i> Любомир Крупа як дослідник суспільно-політичної діяльності митрополита Андрія Шептицького на зламі ХІХ – ХХ ст..	с. 46
<i>Крупа І. В.</i> Життя і боротьба Любомира Крупи.....	с. 51
<i>Магера Т. В.</i> Культурно-просвітницька діяльність Любомира Крупи.	с. 56
<i>Ятищук О. В.</i> Студент Любомир Крупа: спогади куратора.....	с. 61
<i>Гринюка Б. М., Гринюка Х. М.</i> Життєвий шлях та діяльність військового лікаря Андрія Місяця (1977–2022 рр.).....	с. 64
<i>Кузнєцова Н. В.</i> Мистецький фронт російсько-української війни.....	с. 71
<i>Свистун О. О.</i> Янголи війни – герої стійкості та милосердя.....	с. 75
<i>Стрийвус Н. Б., Герасимчук Г. І.</i> Жертовність героя в боротьбі за волю України (світлій пам'яті Олега Барни – уродженця Тернопільщини, освітянина, громадсько-політичного діяча України).....	с. 82

СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ НАПРЯМ

<i>Александрович В. В.</i> Розвиток військово-професійної відповідальності військовослужбовців ЗСУ у процесі бойового злагодження як акмеологічного феномену.....	с. 90
<i>Бабійчук Т. В.</i> Осмислення московсько-української війни (збірка «Чорнобильський вузол: розпад імперії» Михайла Жайворона).....	с. 94
<i>Богдан Я. О.</i> Логістичне забезпечення російської окупаційної армії в Тернопільській губернії (1914–1915 рр.).....	с. 99
<i>Брик Р. С.</i> Сучасні підходи до активізації пізнавальної діяльності учнів в освітньому процесі.....	с. 103

Дащенко Н.Л. Науковий доробок Любомира Крупи. *Восьмі Геретівські читання* : збірник наукових статей, тез доповідей та інших матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 вересня 2024 р. / редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук, М. І. Чорна. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2024. С. 39–42.

УДК 94(477)(092)

Дащенко Наталія Левківна,
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри журналістики Тернопільського
національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль

НАУКОВИЙ ДОРОБОК ЛЮБОМИРА КРУПИ

Наукові зацікавлення Любомира Крупи стосуються історії України різних періодів. Інтерес до минулого виник у шкільні роки, чому сприяло захоплення читанням романів історичної тематики І. Багряного, І. Білика, І. Вільде, П. Загребельного, П. Куліша, Б. Лепкого, В. Малика, С. Скляренка, І. Франка та інших українських та зарубіжних письменників, книги яких були в сімейній книгозбірні. Вагомий вплив на світоглядні цінності мала дружба сім'ї Крупів зі знаними митцями, науковцями, зокрема з відомим істориком, мистецтвознавцем, громадсько-політичним діячем Ігорем Геретою, до якого на археологічні розкопки Любомир уперше поїхав разом із батьком Левком. І надалі вісім років (1989–1997 рр.) доєднувався до розкопок пам'ятки черняхівської культури у с. Чернелів-Руський під керівництвом Ігоря Герети.

Чотирнадцятирічним юнаком Любомир Крупа став учасником всеукраїнської експедиції «Забуті могили» (1989–1991 рр.), організованої журналом «Пам'ятки України», для збору інформації про діяльність Організації українських націоналістів, Української повстанської армії, реєстрації усіх військових поховань, починаючи від періоду Козаччини, на території Тернопільської області. Отож, закономірним став вибір майбутнього фаху – історик.

Закінчивши навчання на історичному факультеті у Тернопільському державному педагогічному інституті (1992-1997 рр.), вступив до аспірантури за спеціальністю «Історія України». Разом із науковим керівником професором Миколою Мироновичем Алексієвцем обрали для наукового вивчення діяльність непересічної особистості – митрополита УГКЦ Андрея Шептицького. Працюючи над дисертацією, Любомир Крупа вивчав документи, що містяться у фондах Центрального державного історичного архіву України у Львові, Державного архіву Львівської області, Центрального державного архіву вищих органів влади України, у фондах відділу рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. Опрацьовані матеріали лягли в основу наукової роботи «Вплив митрополита Андрея Шептицького на суспільне і культурно-просвітницьке життя в Галичині кінця ХІХ – першої половини ХХ століття».

У першому розділі дисертації представлено історіографію та джерельну базу дослідження. Другий розділ «Митрополит Андрей Шептицький і громадсько-політичне життя в Галичині наприкінці ХІХ – в першій половині ХХ ст.» присвячений висвітленню участі владики в суспільному русі напередодні та в роки Першої світової війни, його впливу на стан та перспективи польсько-українських стосунків у міжвоєнний період і діяльності в роки радянської та нацистської окупацій. Третій розділ «Внесок митрополита Андрея у становлення і розвиток освіти у Галичині» висвітлює стан цієї сфери та діяльність митрополита Шептицького для піднесення рівня української національної освіти в досліджуваній період, зокрема роль Шептицького у вихованні семінаристів та духовенства. У четвертому розділі «Андрей Шептицький та значення його діяльності для українського молодіжного руху» представлено погляди митрополита на виховання молоді, його вплив на створення і діяльність закладів для сиріт, залучення юнацтва до навчання та суспільного життя [1].

Основні положення дисертації апробовані в доповідях на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях: «Березневі читання» НТШ

(14 березня 1998 р., Тернопіль), «Урочиста академія, присвячена 2000-літтю Різдва Христового» (29-30 січня 2000 р., Тернопіль), «Християнство в українській історії, культурі й освіті» (21-22 вересня 2000 р., Тернопіль); Науковій конференції, присвяченій 100-річчю від часу введення на митрополичий престіл у Львові Слуги Божого Андрея Шептицького (27 жовтня 2001 р., Тернопіль); наукових конференціях «Соціально-економічні, політичні та культурні оцінки і прогнози на рубежі двох тисячоліть» (20 лютого 2003 р., Тернопіль), «Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість» (березень 2003 р., Київ) [2].

Призначення наукових публікацій – оприлюднення результатів власних пошуків, демонстрування особистого внеску й авторського пріоритету в дослідженні певної проблеми, підтвердження наукової новизни результатів. Основні положення дисертації Любомир Крупа оприлюднив у десяти публікаціях, серед яких – п'ять статей у наукових збірниках, чотири – тези доповідей на наукових конференціях та матеріали наукових досліджень, одна публікація у періодичному виданні. Якщо статті і тези відображали зміст розділів дисертації, то матеріал статті у журналі «Наш голос», який видавала Асоціація українців Америки, не ввійшов до дисертації. Стаття присвячена спробам митрополита Андрея Шептицького через ідеї екуменізму досягти фізичного та духовного об'єднання України [3].

Невдовзі після публічного захисту кандидатської дисертації у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (19 грудня 2003 р.) було присвоєно науковий ступінь кандидата історичних наук (10 березня 2004 р.). Молодий науковець викладав у Приватному вищому закладі «Тернопільський комерційний інститут» і Тернопільській вищій духовній семінарії імені Йосипа Сліпого. Продовжував публікуватися та брати участь у наукових подіях як член Інституту національного відродження України (м. Тернопіль) і Тернопільського осередку Наукового товариства імені Шевченка (НТШ).

Згодом викладацьку та наукову працю Любомир Крупа змінив на адміністративну роботу і на політичну діяльність. Зайнятість у цих сферах не залишила часу для наукових пошуків, тому його науковий доробок складають 28 публікацій упродовж 1999-2009 рр. До нього у 2024 р. додалася упорядкована Наталією Дащенко, Марією Крупою та Іриною Крупою на основі дисертації монографія [1] зі вступними статтями професорів Ігоря Набитовича, Миколи та Лесі Алексієвців. Книгу видано до річниці загибелі Любомира Крупи на Харківщині 23 березня 2023 р. під час виконання бойового завдання у ході російсько-української війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Крупа Л. Вплив митрополита Андрея Шептицького на суспільне і культурно-просвітницьке життя в Галичині кінця XIX – першої половини XX століття : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2024. 240 с.
2. Крупа Л. Вплив митрополита Андрея Шептицького на суспільне і культурно-просвітницьке життя в Галичині кінця XIX – першої половини XX століття : автореф. дис. ... к. іст. н.: 07.00.01 – історія України / Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. 2003. 20 с.
3. Крупа Л. Спроби митрополита Андрея Шептицького через ідеї екуменізму досягти фізичного та духовного об'єднання України. *Наш голос*. 2000, вересень-жовтень. Ч. 9–10. С. 4–5, 8.